

Informace ke zneprístupnění evidence skutečných majitelů veřejnosti

Ministerstvo spravedlnosti 17. prosince 2025 zneprístupnilo evidenci skutečných majitelů veřejnosti.

Do 17. prosince 2025 byla evidence skutečných majitelů (dále také jen „evidence“ nebo „ESM“) veřejně a volně přístupná veřejnosti; každý si volně mohl vyhledávat základní informace o skutečných majitelích právnických osob a právních uspořádání.

Po zneprístupnění je evidence i nadále přístupná pro:

- evidující osoby ve vztahu k vlastnímu výpisu, a to po přihlášení prostřednictvím datové schránky evidující osoby,
- privilegované uživatele využívající tzv. dálkový přístup:
 - orgány veřejné moci prostřednictvím přihlášení do jednotného identitního prostoru (JIP), případně na základě žádosti, a
 - tzv. povinné osoby plnící povinnosti podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „AML zákon“), a to na základě žádosti,
 - další zákonem oprávněné subjekty na základě žádosti.
- kohokoli z řad veřejnosti, kdo vůči příslušnému soudu prokáže oprávněný zájem o údaje (bude záležet na posouzení soudu).

Spolu se zneprístupněním je zprovozněna **nová funkcionality** umožňující velké části povinných osob zřídit dálkový přístup prostřednictvím nové žádosti, jejíž vyřízení je automatizováno a přístup je zřízen v zásadě okamžitě. Bližší informace jsou uvedeny níže.

Důvody zneprístupnění

Ministerstvo reaguje na stav vyvolaný rozhodovací praxí Nejvyššího soudu (sp. zn. 27 Cdo 1368/2024 a 27 Cdo 1548/2024) a Nejvyššího správního soudu (sp. zn. 4 As 219/2024 a 1 Afs 193/2024-34) týkající se evidování skutečných majitelů. **Podle Nejvyššího soudu i Nejvyššího správního soudu stát nemůže trvat na plnění povinnosti zápisu skutečného majitele do evidence, když vede k neoprávněnému zásahu do jeho základních práv** (práva na soukromí a ochranu osobních údajů podle článků 7 a 8 Listiny základních práv Evropské unie).

- Podle Nejvyššího soudu proto nelze vést řízení o nesrovnalostech v evidenci a neuplatní se ani tzv. soukromoprávní sankce podle § 54 zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů (dále jen „zákon o ESM“), která spočívá v sistaci hlasovacích práv.
- Podle Nejvyššího správního soudu nezapsání údajů do evidence nenaplnuje materiální znak přestupku, jelikož nelze sankcionovat jednání, jehož důsledkem by bylo porušení ústavně zaručených práv. Nejvyšší správní soud také v dalším rozhodnutí dovodil, že vybraného dodavatele nelze vyloučit ze zadávacího řízení pro absenci zápisu v evidenci.

Argumentace Nejvyššího soudu i Nejvyššího správního soudu se odkazuje na rozsudek Soudního dvora EU ve spojených věcech *WM a Sovim* (C-37/20 a C-601/20), který zrušil část čl. 30 odst. 5 písm. c) tzv. 5. AML směrnice,¹ která požadovala přístup veřejnosti k údajům o skutečných majitelích. **SDEU konstatoval, že neomezený veřejný přístup k údajům o skutečných majitelích představuje nepřiměřený zásah do práva na soukromí a ochranu osobních údajů podle čl. 7 a 8 Listiny EU.**

S ohledem na popsanou judikaturu a její zásadní důsledky pro praxi ministerstvo přistoupilo k znepřístupnění evidence veřejnosti. Tento krok přitom lze z právního hlediska opřít o přímou aplikaci čl. 7 a 8 Listiny EU, což je postup, který ostatně dovodily i oba nejvyšší soudy.

Dále je třeba zdůraznit, že dle nové unijní legislativy (tzv. 6. AML směrnice)² již údaje o skutečných majitelích nemohou být bez dalšího veřejně dostupné. Tento unijní požadavek má být do českého práva transponován připravovanou změnou zákona. Aktuální znepřístupnění je tedy také první krok v rámci transpozice nových unijních pravidel.

Důsledky stávajícího stavu

V důsledku výše zmíněné judikatury nejvyšších soudů nebyly za stavu veřejně dostupné evidence řešeny nesrovnalosti v evidenci, nebylo možné vymáhat evidenční povinnost, nefungovaly sankční mechanismy a subjekty nebyly motivovány udržovat údaje úplné, přesné a aktuální. Postupně docházelo k degradaci obsahu evidence. Funkčnost a účely evidence byly zásadně narušeny.

Problém daný stav působil i v oblasti **boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu**, jelikož ESM nemohla být plnohodnotně využívána při kontrole klientů ze strany povinných osob (např. bank). Podobný efekt byl v i ostatních oblastech, které s využitím ESM počítají, což jsou zejména **udělování veřejných zakázek a poskytování některých dotací**.

Následky znepřístupnění evidence veřejnosti

Znepřístupnění evidence má za následek to, že již nedochází k neproporcionálnímu a protiústavnímu zásahu do základních práv skutečných majitelů. Došlo k obnově veškerých postupů a procesů, které na evidování skutečných majitelů navazují, tj. zejména řešení nesrovnalostí v evidenci příslušnými soudy, řešení přestupků podle zákona o ESM, kontrole skutečného majitele vybraného dodavatele ve veřejné zakázce prostřednictvím evidence atd.

Došlo k opětovnému „aktivování“ soukromoprávních následků („sankcí“) při neplnění povinností podle zákona o ESM (zákaz výplaty podílu na zisku a jiných vlastních zdrojích nebo podílu na likvidačním zůstatku a sistace hlasovacích práv). Ověření podmínek pro uplatnění

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES (Text s významem pro EHP).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1640 ze dne 31. května 2024 o mechanismech, které mají členské státy zavést za účelem předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně směrnice (EU) 2019/1937 a o změně a zrušení směrnice (EU) 2015/849.

těchto sankcí je však v praxi složitější, protože údaje v evidenci nejsou veřejné. Je tak třeba od společníků, u nichž by předmětný následek mohl připadat v úvahu, vždy vyžadovat předložení výpisu z evidence.

Přístup pro veřejnost po znepřístupnění evidence

Po znepřístupnění **není možné využívat** veřejnou část webové aplikace evidence. Veřejná část údajů není ani poskytována prostřednictvím otevřených dat.

Po znepřístupnění **je i nadále možné** vytvářet návrhové formuláře pro podání do evidence skutečných majitelů. V případě návrhu na změnu zapsaných údajů však nepřihlášený navrhovatel nevidí aktuální stav zápisu. Pro komfortnější vyplnění formuláře je třeba se přihlásit z datové schránky evidujících osoby (navrhovatele), a to přes tlačítko v pravém horním rohu webové stránky evidence.

Ministerstvo se domnívá, že omezený přístup veřejnosti k údajům o skutečných majitelích právnických osob v evidenci je možný i po znepřístupnění, a to na základě analogické aplikace existujícího pravidla § 15 odst. 1 písm. a) zákona o ESM. To stanovuje, že příslušný soud umožní získat informace z evidence o skutečném majiteli právního uspořádání tomu, kdo osvědčí **oprávněný zájem**. Analogicky by soud měl, podle názoru ministerstva, postupovat i v případě údajů o skutečných majitelích právnických osob. Z hlediska posouzení oprávněného zájmu totiž není relevantní, zda se jedná o skutečného majitele právního uspořádání, nebo právnické osoby. Daná otázka je však předmětem nezávislého rozhodování příslušných soudů, do něhož ministerstvo nemůže zasahovat.

Požadavek na zajištění přístupu veřejnosti k údajům v evidenci na základě prokázání oprávněného zájmu plyne z aktuálního znění čl. 30 odst. 5 AML směrnice.

V současnosti Ministerstvo spravedlnosti připravuje novelu zákona o ESM, která podrobně upraví pravidla přístupu veřejnosti na základě prokazování tzv. oprávněného zájmu. Úprava bude transpozicí 6. AML směrnice.

Dálkový přístup pro privilegované subjekty po znepřístupnění evidence

Již v současnosti existuje pro vybrané subjekty vymezené v § 16 odst. 2 zákona o ESM speciální způsob přístupu k veškerým údajům v evidenci – tzv. **dálkový přístup**. Vybrané subjekty mohou dálkově přistupovat k údajům v evidenci skutečných majitelů prostřednictvím internetového rozhraní spravovaného Ministerstvem spravedlnosti.

Podmínkou dálkového přístupu je ztotožnění přistupujících osob v souladu se zákonnými požadavky (§ 17 zákona o ESM). Oprávněné osoby prokazují svoji totožnost prostřednictvím nástrojů elektronické identifikace. Žadosti o zřízení dálkového přístupu vyřizuje Ministerstvo spravedlnosti. V případě orgánů veřejné moci lze dálkově přistupovat k neveřejným údajům v evidenci skutečných majitelů za využití služeb JIP/KAAS (bez potřeby žádat o zřízení dálkového přístupu Ministerstvo spravedlnosti).

Dosud byl dálkový přístup oprávněnými subjekty využíván v malém rozsahu, jelikož pro činnost většiny potenciálních uživatelů byly dostatečně veřejně dostupné údaje. V důsledku

deaktivace veřejné části evidence dochází ke skokovému zvýšení zájmu o dálkový přístup, a to zejména ze strany orgánů veřejné moci a povinných osob podle AML zákona. Množství žádostí ze strany těchto potenciálních žadatelů není možné ze strany ministerstva vyřídit v přijatelné lhůtě.

S ohledem na uvedené ministerstvo důrazně žádá potenciální uživatele dálkového přístupu, aby primárně následovali níže uvedené postupy a doporučení, a to v zájmu efektivního a rychlého zřízení jejich dálkového přístupu.

1. Orgány veřejné moci

Konkrétní uživatelé (fyzické osoby) jednající jménem orgánů veřejné moci mohou do evidence skutečných majitelů přistupovat prostřednictvím přihlášení do jednotného identitního prostoru (JIP). Jedná se o zabezpečený adresář orgánů veřejné moci a uživatelských účtů zaměstnanců (úředníků), který je součástí systému [Czech POINT](#). Správu uživatelských účtů v JIP provádí lokální administrátor příslušného orgánu veřejné moci.

Pro úspěšné přihlášení je nezbytné, aby byla nejprve organizace registrována k výkonu agendy evidence skutečných majitelů v registru práv a povinností. Toto nastavení je přístupné pouze přihlášeným a oprávněným osobám – účet může vytvořit pouze lokální administrátor a provádí se na stránkách Ministerstva vnitra <https://rpp-ais.egon.gov.cz/AISP/>. Je třeba následovat tyto kroky:

1. V horním menu kliknout na „Katalog Výkonu Agend“ a následně na „Oznámení o vykonávání působnosti OVM v agendě“,
2. zvolit Agendu A4067 – Evidence skutečných majitelů,
3. editovat počet úředních osob (uvést jejich počet do příslušné sekce) v rámci činnosti role CR48915 (Přistupování orgánů veřejné moci podle § 16 odst. 2 a § 17 zákona č. 37 /2021 Sb.),
4. odeslat k registraci na MV (kliknout na dané tlačítko).

Nenabízí-li se Vám v JIP daná agenda, ač se Vás týká, obraťte se na technickou podporu Ministerstva spravedlnosti (issm@mzp.justice.cz).

Následně je nutné, aby měl uživatel (fyzická osoba) přidělenou příslušnou činnostní roli (CR48915) pro evidenci skutečných majitelů v aplikaci JIP. Činnostní roli přiděluje svým zaměstnancům každý orgán veřejné moci sám na stránkách Ministerstva vnitra <https://www.czechpoint.cz/spravadat/> prostřednictvím lokálního administrátora (často tuto činnost zajišťuje pověřený informatik).

2. Povinné osoby podle AML zákona

Spolu se znepřístupněním evidence je zprovozněna nová funkcionality, která umožňuje velké části povinných osob zřídit dálkový přístup prostřednictvím formuláře pro žádost, jejíž vyřízení je automatizováno a přístup bude zřízen v zásadě okamžitě. Žadatel je automaticky ztotožněn a identifikován jako povinná osoba (ve smyslu AML zákona), pročez není třeba, aby byla žádost v tomto ohledu manuálně vyřizována ministerstvem. Ministerstvo důrazně žádá oprávněné žadatele, aby využívali tento formulář.

Pro úspěšné zřízení je třeba, aby se povinná osoba v rozhraní webové stránky ESM přihlásila ze své datové schránky (právnícké osoby, podnikající právnické osoby). Následně proběhne automatizovaná kontrola žadatele vůči registru živnostenského podnikání, registru osob, registru ekonomických subjektů, seznamům regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu nebo informačnímu systému datových schránek. V těchto registrech jsou mimo jiné vedeny údaje o příslušných veřejnoprávních oprávněních, na základě kterých systém rozpozná, že žadatel je povinnou osobou podle AML zákona. Konkrétně je systém schopen rozpoznat následující povinné osoby podle AML zákona:

Typ povinné osoby podle AML zákona	Ustanovení AML zákona	Faktická (technická) podmínka
Úvěrová nebo finanční instituce	§ 2 odst. 1 písm. a) a b)	Vedení subjektu v seznamech regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu ze strany ČNB V případě povinné osoby podle § 2 odst. 1 písm. b) bodu 15 také živnost volná: č. 81 Poskytování služeb spojených s virtuálním aktivem V případě povinné osoby podle § 2 odst. 1 písm. b) bodu 8 také vázaná živnost: činnost samostatných likvidátorů pojistných událostí
Osoba, která je realitním zprostředkovatelem	§ 2 odst. 1 písm. d) bod 2	Vázaná živnost: Realitní zprostředkovatelé
Osoba, která je dražebníkem podle zákona o veřejných dražbách při činnosti související s dražbou nemovité věci	§ 2 odst. 1 písm. d) bod 3	Vázaná živnost: Provádění veřejných dražeb s výjimkou dražeb nucených
Osoba oprávněná provádět auditorskou činnost podle zákona o auditorech (auditor)	§ 2 odst. 1 písm. e)	Datová schránka typu: Podnikající fyzická osoba - statutární auditor (OSVČ nebo zaměstnanec) PFO_AUDITOR (34) Vázaná živnost: Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence
Osoba oprávněná poskytovat právní pomoc nebo finančně ekonomické rady ve věcech daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění, jakož i ve věcech, které s nimi přímo souvisejí, podle zákona o daňovém poradenství (daňový poradce)	§ 2 odst. 1 písm. e)	Datová schránka typu: Podnikající fyzická osoba - daňový poradce PFO_DANPOR (32)
Osoba oprávněná provozovat živnostenskou činnost účetních poradců, vedení účetnictví a vedení daňové evidence podle živnostenského zákona	§ 2 odst. 1 písm. e)	Vázaná živnost: Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence
Osoba oprávněná k výkonu advokacie podle zákona o advokacii (advokát)	§ 2 odst. 1 písm. g)	Datová schránka typu: Podnikající fyzická osoba – advokát PFO_ADVOK (31)
Osoba neuvedená v § 2 odst. 1 písm. g), poskytující jiné osobě služby, které	§ 2 odst. 1 písm. h) ve	Volná živnost: 80. Poskytování služeb pro právnické osoby a svěřenské fondy

mají spočívat nebo spočívají v zakládání nebo správě svěřenského fondu	spojení s § 2 odst. 1 písm. g) bodem 4	
Osoba obchodující s kulturními památkami nebo předměty kulturní hodnoty, nebo zprostředkovávající takové obchody	§ 2 odst. 1 písm. i) bod 1	Vázaná živnost: Nákup a prodej kulturních památek nebo předmětů kulturní hodnot
Osoba oprávněná k obchodování s použitým zbožím nebo ke zprostředkování takových obchodů nebo k přijímání věcí do zástavy	§ 2 odst. 1 písm. j)	Volná živnost: č. 49. Zastavárenská činnost a maloobchod s použitým zbožím

- **Pokud dojde k rozpoznání povinné osoby**, vyplní žadatel následně příslušný formulář, ve kterém uvede především údaj o konkrétních uživateli dálkového přístupu, tj. fyzických osobách, které za něj budou dálkový přístup využívat. Následně žadatel žádost potvrdí (podá) a v zásadě okamžitě bude možné do ESM dálkově přistupovat.
- **Pokud nedojde k rozpoznání povinné osoby**, bude třeba, aby žadatel využil standardní formulář pro žádost o zřízení dálkového přístupu, která je dostupná na internetových stránkách ESM. Vyplněnou žádost je třeba zaslat do datové schránky Ministerstva spravedlnosti (ID kq4aawz) nebo na adresu elektronické pošty (posta@msp.gov.cz) s uznávaným elektronickým podpisem. Ministerstvo po ověření žádosti vůči registru osob ztotožní fyzické osoby, které za žadatele mají dálkové přistupovat, a zřídí dálkový přístup.

Konkrétní uživatelé dálkově přistupují s využitím některého z identifikačních prostředků s úrovní záruky značná. Seznam identifikačních prostředků je uveden na stránkách <https://info.identita.gov.cz/idp/>.

Oprávnění k dálkovému přístupu oprávněné osobě platí nejvýše 2 roky od jeho zřízení. Oprávnění k dálkovému přístupu lze prodloužit i opakovaně, vždy nejvýše o 2 roky.

3. Další subjekty s dálkovým přístupem

Vedle povinných osob a orgánů veřejné moci mohou dálkový přístup využívat i jiné subjekty. Těmi jsou zejména zadavatelé veřejných zakázek, kteří nejsou orgánem veřejné moci. Tyto subjekty musí pro zřízení dálkového přístupu využít standardní formulář žádosti, který je dostupný na stránkách ESM. Vyplněnou žádost je třeba zaslat do datové schránky Ministerstva spravedlnosti (ID kq4aawz) nebo na adresu elektronické pošty (posta@msp.gov.cz) s uznávaným elektronickým podpisem.

Oprávnění k dálkovému přístupu oprávněné osobě platí nejvýše 2 roky od jeho zřízení. Oprávnění k dálkovému přístupu lze prodloužit i opakovaně, vždy nejvýše o 2 roky.